

KATALOG WSKAZÓWEK

Dla organizacji chcących tworzyć ciała dialogu obywatelskiego i prowadzić działania rzecznicze

Przedstawiamy wskazówki dla organizacji chcących założyć ciało dialogu obywatelskiego (w Krakowie: Komisję Dialogu Obywatelskiego – KDO) i prowadzić działania rzecznicze.

Są one efektem analiz, rozmów, czerpania z doświadczeń krakowskich (i nie tylko) organizacji społecznych angażujących się w ciała dialogu. Dziękujemy wszystkim, którzy o tym mówili na różnych forach, pisali i dzielili się na inne sposoby – nie damy rady Was wszystkich wymienić, ale dziękujemy z lata Waszego zaangażowania we wzmacnianie trzeciego sektora.

Dziękujemy szczególnie wrocławskiej sieci SCAL, zwłaszcza w osobie Joanny Wareckiej ze Stowarzyszenia Żółty Parasol i Partnerzy, a także osobom reprezentującym organizacje sieci SPLOT – jesteście dla nas źródłem nieustannej inspiracji.

Materiał ten został opracowany w ramach projektu „Koalicja na rzecz sąsiedztw - budowanie kapitału współpracy”.

Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges – Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej. Unia Europejska ani organ przyznający nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Jak założyć KDO? O czym pamiętać?

Spotkanie organizacyjne

- Zorganizujcie pierwsze spotkanie z członkami zainteresowanych organizacji, aby omówić cele i zasady działania KDO.
- Zanim założycie własne KDO, odwiedźcie spotkanie już istniejącego KDO, aby zobaczyć, jak to działa w praktyce.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani organ decydujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges - Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

DZIAŁANIA REALIZUJE:

W Krakowie, aby założyć KDO, potrzebujesz co najmniej 8 organizacji pozarządowych, które mają cele zgodne z tematyką komisji. W uzasadnionych przypadkach wystarczy min. 5 organizacji.

Krok 1: Określenie celów

Czym jest Komisja Dialogu Obywatelskiego?

Komisja Dialogu Obywatelskiego to inicjatywno-doradcze gremium, które współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz władzami gminy. Celem KDO jest angażowanie społeczeństwa w procesy decyzyjne i doradcze.

- Zdefiniujcie, co chcecie osiągnąć. Przykłady celów to:
  - Zwiększenie partycypacji i wpływu na decyzje.
  - Monitorowanie działań i formułowanie rekomendacji
- Ustalcie, jak będzie wyglądać realizacja celu, skąd będziecie wiedzieć, że jest osiągnięty.
- Regularnie podsumowujcie osiągnięcia, aby dostosować cele do zmieniającej się sytuacji (np. coroczne przeglądy).

Krok 2: Wspólna praca nad politykami, interdyscyplinarność

- Angażujcie się w opracowywanie strategii i polityk miejskich.
- Rozważcie organizację hackatonów społecznych jako sposób na zaangażowanie społeczności (przykład KrakYouthHack zorganizowany przez KDO ds. Młodzieży w Krakowie).
- Jako KDO aktywnie wychodźcie z inicjatywą, np. przygotowując agendy spotkań, aby skonsultować ważne tematy z urzędem.
- Zachęćcie różne wydziały urzędu do współpracy
- Monitorujcie dyskusje z przedstawicielami urzędów, aby unikać polaryzacji i zmniejszenia motywacji do działania
- Konsultujcie się z zewnętrznymi ekspertami

Krok 3: Edukacja, uczestnictwo i relacje

- Organizujcie spotkania towarzyskie i wizyty studyjne, by lepiej się poznać.
- Nawiązujcie współpracę z ekspertami oraz innymi KDO, żeby uczyć się od siebie nawzajem.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani organ decydujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges - Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

DZIAŁANIA REALIZUJE:

- Zorganizujcie rotację spotkań w różnych miejscach, a nie tylko w urzędzie.
- Regularnie wprowadzajcie nowe osoby do komisji, by uniknąć stagnacji i zastętych składów. Strategia „jedna nowa organizacja co rok”, to dobry plan na systematyczny rozwój, zapewnienie świeżej energii i jednocześnie nie komplikowanie za dużo układu.
- Ustalcie sprawne zasady organizacyjne, dbajcie o to, by przewodniczący/a miał/a wsparcie, aby przeciwdziałać wypaleniu wprowadźcie kadencyjność/rotację na stanowiskach,
- Dbajcie o przepływ informacji zarówno wewnątrz (wspólna lista mailingowa, wspólny dysk z dokumentami, inne komunikatory) jak i na zewnątrz (prowadźcie stronę internetową czy profil w mediach społecznościowych)

Pamiętajcie, że silna KDO to taka, która potrafi się dostosować i rozwijać w odpowiedzi na potrzeby społeczności!

Kilka wskazówek dla organizacji pozarządowych, które chcą prowadzić działania rzecznicze w samorządzie lokalnym

1. Zrozumienie kontekstu lokalnego

Zanim zaczniesz działać, przeprowadź dokładną analizę lokalnych problemów, potrzeb społecznych oraz obowiązujących przepisów. Zidentyfikuj, które kwestie są najważniejsze dla społeczności, kto podejmuje dotyczące nich decyzje oraz w jaki sposób Twoja organizacja może podjąć działania rzecznicze w tych obszarach. Zaczynaj od analizy dokumentów dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej, przejrzyj doniesienia prasowe, sięgnij po opracowania naukowe i raporty. Nie zapomnij też porozmawiać z osobami, których dany problem dotyczy, uwzględnij ich perspektywę i potrzeby.

2. Budowanie koalicji i partnerstw

Nie działaj sam, nie wymyślaj koła na nowo. Sprawdź kto działał lub działa w interesującym cię temacie. Współpracuj z innymi organizacjami, grupami interesów oraz obywatelami, aby stworzyć silną koalicję. Włączaj się w inicjatywy innych podmiotów. Wspólne działania zwiększą siłę głosu organizacji oraz pomogą w wymianie doświadczeń i zasobów.

3. Edukacja i informowanie społeczności

Efekty działań rzeczniczych mogą być duże większe, jeśli umiejętnie wzbudzisz zainteresowanie i zaangażujesz w nie społeczność. Organizuj warsztaty, spotkania oraz kampanie informacyjne, aby

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani organ decydujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges - Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

DZIAŁANIA REALIZUJE:

zwiększyć świadomość mieszkańców_ek o ważnych kwestiach, które chcesz promować. Edukacja obywatelska jest kluczowa dla mobilizacji lokalnych społeczności.

4. Angażowanie się w procesy decyzyjne

Nie prowadź swoich działań w oderwaniu od lokalnych decydentów. Bierz udział w posiedzeniach rady miasta/gminy jednostki pomocniczej oraz innych spotkaniach, które mają wpływ na decyzje lokalne. Zapewnij, aby głos Twojej organizacji był słyszalny podczas prac nad projektami i uchwałami. Zwróć się o poparcie do lokalnych ciał dialogu.

5. Przygotowywanie zrozumiałych i merytorycznych dokumentów

Skuteczne wystąpienia zawierają nie tylko odwołania do wspólnych wartości, ale też do twardych dowodów. Przygotowuj raporty, analizy oraz rekomendacje dotyczące wybranych kwestii. Twoje argumenty powinny być dobrze udokumentowane, opierać się na danych oraz badaniach, aby mogły przekonać decydentów. Korzystaj w nich również z dostępu do danych publicznych.

6. Wykorzystanie mediów i nowych technologii

Korzystaj z mediów społecznościowych oraz tradycyjnych, aby dotrzeć do szerszej publiczności oraz zwrócić uwagę na istotne sprawy. Twórz kampanie, materiały wizualne i publikacje, które przyciągną uwagę mediów i mieszkańców.

7. Monitorowanie działań samorządu

Bądź na bieżąco. Regularnie analizuj i oceniaj działania podejmowane przez lokalne władze. Informuj o ewentualnych nieprawidłowościach lub zaniedbaniach, a także zauważaj działania, które są zgodne z interesami społeczności.

8. Przygotowanie na negocjacje

W przypadku spotkań z decydentami bądź gotowy do negocjacji. Przygotuj argumenty, które będą mocno wspierać Twoje stanowisko, ale również przeanalizuj potencjalne argumenty drugiej strony. Otwartość na rozmowę zwiększy twoje szanse na konkretne rezultaty i pozytywnie wpłynie na relacje z władzami w przyszłości.

9. Kontakt ze społecznością lokalną

Poznaj kolejne osoby, organizacje, instytucje, umożliw im zabieranie głosu i podejmowanie inicjatywy we wspólnych celach. Nie tylko "urzędy" potrzebują otwartości na głos mieszkańców_ek, osoby prowadzące działania rzecznicze również mogą skorzystać na ich perspektywie, wiedzy czy innych zasobach. Dzięki temu nie tylko szybciej dostosujesz swoje działania do zmieniających się okoliczności i zwiększysz ich zasięg, ale też zbudujesz zaufanie.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani organ decydujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges - Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

DZIAŁANIA REALIZUJE:

10. Monitorowanie efektów działań rzeczniczych

Po zakończeniu działań rzeczniczych lub cyklicznie oceń ich skuteczność. Zbieraj dane, analizuj wyniki i dostosowuj strategię na przyszłość, aby jeszcze skuteczniej działać w interesie społeczności.

11. Wspólne działanie kluczem do sukcesu i utrzymania motywacji

Nie zrażaj się, rzecznictwo nie jest proste, to żmudna praca. Tym ważniejsze, by szukać sojuszników i sojuszniczek w różnych sektorach, branżach, organizacjach i instytucjach, to nie tylko poszerza perspektywę, pozwala na zastosowanie metod i podejścia, które być może nie są czymś na co wpadacie w pierwszej kolejności. Więcej osób zaangażowanych to także więcej wsparcia emocjonalnego w tym procesie - zadbajcie o to, by zawiązując w jakimś celu koalicję, po prostu poznać się także z czysto ludzkiej, relacyjnej perspektywy a nie jedynie podzielanych wartości czy celów merytorycznych.

Podejmowanie działań rzeczniczych w samorządzie lokalnym wymaga konsekwencji, cierpliwości i umiejętności współpracy z różnymi interesariuszami, ale może przynieść znaczące korzyści dla społeczności lokalnych.

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej. Unia Europejska ani organ decydujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach Projektu „Building Bridges - Civic Capital in Local Communities”, realizowanego ze środków programu CERV finansowanego ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 – 2027.

DZIAŁANIA REALIZUJE: